

292 ~~293~~ פ ר ר ט ר ק ר ל מס' מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה כיום ד', כ"א בשבט, תשל"ג
(24.1.73), שעה 8.30

ב כ ח ר

חברי הוועדה:

י. גולדשמידט - יו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
מ. ביבי
ג. האוזנר
א. עופר
ש. פרידמן
י. קורן
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

צ. טרלו - מנ"כל משרד המשפטים
א. ידין - ממונה על החקיקה, משרד המשפטים

ר. מלחי - מזכירת הוועדה

רשמה: מ. טרלו

סדר היום:

חוק רואי חשבון תשט"ו - 1955
תקנות בדבר דרך פעולתו של רואה חשבון

-879-

(מתקבל ביום 29.1.73)

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה.

חוק רואי חשבון, תשט"ו - 1955
תקנות בדבר דרך פעולתו של רואה חשבון

היו"ר י. גולדשמידט: נדון היום בתקנות שהתקין שר המשפטים שהוא צריך לקבל עליהן אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט, מלבד ההתייעצות עם לשכת רואי החשבון שאותה הוא קיים.

קבלנו גם בקשות משני גופים ציבוריים - לשכת רואי חשבון ואיגוד החשבונאים ויועצי המס, ששניהם רוצים להיות מוזמנים לוועדה ולהעיר הערותיהם לגבי התקנות. אנחנו גם נזמין ונשמע אותם.

היום אתנו מר טרלו מנכ"ל משרד המשפטים והוא יציג לפנינו את העניין ונוסח התקנות.

צ. טרלו: היועץ המשפטי לממשלה ביקש אותי להציג את התקנות האלה, כי אני גם יו"ר מועצת רואי חשבון. אנחנו רוצים לתת שיניים לסעיף 11 של החוק. התקנות הן טכניות מאד ומקצועיות מאד. נדמה לי שהן אינן קונטרוברסאליות, לא יעוררו בעיות מיוחדות. ארשה לעצמי לסקור אותן בקצרה.

הפרק הראשון קובע את הפעולות שעל רואה חשבון לעשות, כדי לשקף באופן נאות את המאזן של המבוקר ואת תוצאות הפעולות העסקיות של המבוקר לתקופה שנסתיימה בתאריך המאזן.

הפרק השני קובע שרואה חשבון יערוך את הביקורת בעצמו או על ידי עוזריו שהם בעלי הכשרה מקצועית נאותה.

איננו מעוניינים שרואה חשבון יהיה "חותמת גומי", אלא הוא אחראי אחריות אישית; כאשר הוא חותם עליו לעשות את הביקורת בעצמו או ע"י אנשים מתאימים.

סעיף שלישי הוא בעל חשיבות עצומה, הוא דן באי-התלות של רואה החשבון. רואה החשבון הוא לא רק - בתנאי יש ראל של היום - נאמן של בעלי המניות, אלא גם של הציבור כולו, וזה מכה טעמים.

בדו"חות של רואה החשבון מותנה תשלום המסים של החברה. לחברה הישראלית יש אינטרס מירבי שהמסים ישולמו במקום כמו ישראל, "מפולות" של חברות פרטיות גדולות, גורם לזעזועים כבירים במשק, ולא אחת הציבור נקרא לממן אחר-כך את ההפסדים. יש בארץ גם התופעה הכלכלית של חברות ממשלתיות וברור שזה יחול גם עליהן בנוסף על מה שיחול לפי חוק החברות הממשלתיות. אבל הרעיון היסודי של אי התלות של המבקר הוא: שיהיה במצב כזה שלא יהיה נתון ללחצים או להשפעות מצד הנהלה ששולטת באותה חברה, או שיהיה בעת ובעונה אחת של חברה אחת ושל חברת בת. לא הזכרנו בסעיפים 3 ו-4 "חברת אם", דברנו על חברת בת וחברה שלובה שהגדרתן.

נתבקשתי ע"י היועץ המשפטי, אם יתברר שהגדרות האלה לא מכסות גם עבודה בחברת האם כשהוא מבקר את חברת הבת, להכניס גם את הדבר הזה כמפורש.
סעיף 4 מדבר על ביקורת שתיעשה בזהירות מקצועית ראויה.

א. עופר: יש הגדרה למלה "זהירות"?

צ. טרלו: יש הגדרה חלקית יותר מאשר סטוטורית. כאשר קובעים את זה, צריך בית המשפט או גוף שבא לדון בענין, לקבוע לפי הסטנדרטים המקצועיים המקובלים. אי אפשר להגדיר יותר מאשר לומר "בזהירות מקצועית ראויה".

סעיף 5 דן בתכנון פעולות הביקורת.

סעיף 6 דן על בקרה פנימית. בדרך כלל, יש בחברות ביקורת פנימית שיש לה מעלות ומגרעות. המעלה הגדולה היא שהאיש יושב בפנים ובודק. המגרעת שעשויה להיות, זה שהאיש הוא עובד של אותה חברה, הוא איננו בלתי תלוי ולא תמיד הוא נהנה משיתוף פעולה מקסימלי. הדבר הזה צותן מעמד חשוב לביקורת הפנימית. התגובות של רואה החשבון לכן יש להן השלכות גם לנושא זה. זה מאפשר להגביר את פעולות הפיקוח על פעולות החברות.

סעיף 7 מתקשר עם מה שנאמר בסעיף 2.

סעיף 9 מחייב את רואה החשבון לעכור רישומים שיסתיימו ולהחזיק את הניירות תקופה מתאימה. עלולה להתעורר שאלה: "מה זאת תקופה מתאימה". מה שחשוב הוא שנאמר לשמור את הרישומים תקופה מתאימה לאחר מתן חוות הדעת כראיה לעבודת הביקורת שנעשתה.

אני מבקש לומר, שמהתקופה הלא-ארוכה של עבודתי עם רואי החשבון, לא רק התרשמתי מהרמה המקצועית הגבוהה שלהם, אלא גם מהציבור הזה שהוא ישר-דרך ומהוגן.

הסעיפים האלה יוצרים את המסגרת החוקית לא כתגובה אלא כדי לעצב נורמות הקיימות היום בין רואי החשבון. מה שכתוב פה, עושה רואה חשבון טוב בלאו הכי.

סעיף 10 קובע את הנורמה שדו"ח כספי יהיה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

מכאן והלאה, תתכלט הכוונה הברורה להטיל על רואה החשבון את התפקיד למנוע "טריקים" שבאים להציג, באמצעות ניירות של החברה, תמונה לא נכונה של החברה.

בעתונות העולמית של השנים האחרונות קוראים איך עסקים כמו "איורס" ודומיהם, הציגו, באמצעות מאזניהם, ע"י מניפולציות חשבונאיות, כאילו את המצב הכספי של החברה. לכן דו"ח כספי בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ואם יש בו גילוי נאות בהתחשב בנסיבות.

הפרק השלישי דן בדו"ח המבקר של רואה

החשבון.

הפרק מטיל חובות על רואה החשבון, להסתייג או להמנע מלהכיע עמדה לגבי פריטים בתוך הדו"ח, כאשר הביקורת לא נעשתה בהתאם לתקני ביקורת הקבועים בתקנות אלה ולקבועים אצל רואי חשבון, או כאשר הדו"ח איננו משקף באופן נאות את מצב העסק לאור המאזן, בהתאם לכללי החשבונאות. לאחר מכן יש פירוט, בתקנה 13, של כל שאר המקרים בהם חייב רואה החשבון להסתייג.

בתקנה 15, כל העניינים שרואה חשבון חייב להמנע מלחנות דעה עליהם בדו"ח הכספי. יש דברים נוספים: לרואה החשבון האפשרות לקבל את הדברים שהוא רוצה לקבל. כאשר לא קיבל ידיעות דרושות לו כדי להעריך תוצאותיו של אירוע העשוי, לדעתו, להשפיע על המצב העסקי של המבוקר או על תוצאות פעולותיו המשתקפות באותו דו"ח כספי.

לטעיפים האלה מטרה כפולה:

א. כדי שרואה החשבון לא יוטעו, הוא אמ אין לו תשובה עליהן, בנושאים מסויימים מוטלת עליו חובה להביע דעה, ובנושאים מסויימים חובה עליו להסתייג. הוא צריך לחתום כדי שאחרים יהיו משוכנעים שהבדיקה והביקורת אכן נעשו.

ב. הוא הדין בסעיפים 16 ו-17. אם הדו"ח הכספי לא מסקף נכונה את המאזן, על רואה החשבון לתת חוות דעת שלילית על הדו"ח. הוא יכתוב: הדו"ח הזה איננו מסקף נכונה את עסקי החברה. אם מעלימים את זה, החברה מסתבכת בזכרים חמורים ביותר.

הוא צריך להודיע למבוקר?

י.ה. קלינגהופר:

בודאי.

צ. טרלו:

אין ספק שכאשר שבוא עם חוק החכרות זה יוסבר. בינתיים מפרטים כאן את החובות של החברה כלפי החשבון. בתקנות איננו יכולים לפתור את החובות של החברה לעשות דברים מסויימים. הסמכות להתקין תקנות לפי חוק החכרות, היא מצומצמת למדי. הפקודה עצמה הגיעה ל"גיל העמידה", ובשנת 1972 לחיות לפי פקודה מ-1929, זה לא מצב אידאלי. אבל גם בכיוון זה נעשות עכשיו פעולות במשרד.

בסעיף 17 מדובר על חוות דעת שלילית.

נניח שהם רושמים את הנכסים בערך יותר גבוה מאשר הערך בשוק. על רואה החשבון לומר שהסכום מנופח והוא צריך להגיד בכמה הוא מנופח.

סעיף 19 מחייב את רואה החשבון לחזור על

הדברים גם בדו"חות הכאים אם הדברים לא תוקנו. אם העריכו את הנכסים של חברה בסכום מסוים, ואם למרות ההערות שלו, הם חזרו על זה שוב, צריך להעיר אותו הדבר.

סעיף 20 מדבר על חובת ההודעה למבוקר.

מזה משתמעת זכותו של המבוקר להעיר הערותיו וחובתו של רואה החשבון ליתן דעתו עליהם.

סעיף 21 מדבר על סטיות.

בגלל תנאים מסויימים הוא צריך לסטות מההוראות. יש אפשרויות שונות בנושא הזה. יש דברים של באמנויות וכספים שהם כשרים מבחינה משפטית, אבל מבחינה טכנית מעשית הם נוקשים מאד ועלולים לגרום לתקלות. כאן יש אפשרות של סטייה אבל עליו לפרט אותה ולנמק למה החלש לסטות. כמובן שהוא איננו יכול לעשות את הדבר הזה באופן, שאם כתוצאה מהסטייה נתברר שהדו"ח איננו מסקף נכונה את מצב העסקים. זה תמיד כפוף לכלל העיקרי.

סעיף 21(ב) זו הנורמה הבסיסית. מטרת התקנות היא להגיע לכך שהדו"חות הכספיים ישקפו באופן נכון את המצב באותו יום.

סעיף 22 זה תקנות השלמה.

תקנה 24 קובעת שכל חוות דעת תערך בכתב.
איננו רוצים שהוא יאמר: אמרתי להם שזה לא בסדר והם לא תיקנו.
זה צריך להעשות בכתב.

תקנה 25 - תחילת התקנות. אנחנו
מזיעים זמן של שלושה חודשים שיאפשרו לרואי החשבון לשנן את
התקנות ולהתאים את עבודתם לקריטריונים הקבועים בהן.

אני מבין שתשמעו את נציגי לשכת רואי
החשבון. לא ברור לי מה ענין חשבונאים ויועצי מס בענין זה.
אלה תקנות של רואי חשבון.

היו"ר י. גולדשמידט: מה ההכשרה הסטטוטורית של רואי החשבון
ומי הסמכות המסמכה אותם היום?

צ. טרלו: רואה חשבון הוא אדם שקיבל רשיון במועצת
רואי החשבון, שהיא גוף סטטוטורי, שרוב
חבריו הם עובדי מדינה ומיעוטם חברי לשכת רואי החשבון, שזה ארגון
ווולונטרי. הגוף הזה עורך בחינות קשות. אנשים שעמדו בבחינות
ועשו התמחות, ולא נמצא כאופיים דבר המונע כעדם לקבל רשיון,
מקבלים את הרשיון של רואה חשבון.

שר המשפטים החליט בימים אלה למנות
ועדה שאני יושב הראש שלה, שתפקידה יהיה לטפל באקדמיזציה של
המקצוע הזה. ראיית חשבון ילמדו היום באוניברסיטת תל-אביב,
ירושלים, חיפה ובר-אילן.

היו"ר י. גולדשמידט: הבחינות של האוניברסיטאות אינן בחינות
הלשכה?

צ. טרלו: לא, אדם יכול ללמוד ראיית חשבון לא
באוניברסיטה, אבל אז הוא חייב כהרבה
יותר בחינות. לפי שלומם באוניברסיטה, פוסלים אותו מחלק של
הבחינות. זה אחד הנושאים שיצטרפו לישר אותו אם יחליטו
על אקדמיזציה. יכול להיות שיחליטו על בחינות התמחות, יכול
להיות שלא. בוועדה ישבו נציגי לשכה רואי החשבון, נציגי
האוניברסיטאות הנוגעות בדבר ומיעוט של נציגי עובדי המדינה.
עובד מדינה שעבר את הבחינות, איננו מקבל
את התואר של רואה חשבון, רק אם הוא עוסק בראיית חשבון באופן
עצמאי או שכיר, הוא מקבל את התואר.
עובדי מדינה שהם רואי חשבון מדורגים
בדירוג המוסמכים למדעי המדינה והרוח.

היו"ר י. גולדשמידט: פעמים אחדות, כאשר דנה הועדה בתקנות
שהציע שר לפי חוק המחייב אותו לקבל
אישור, נכנסנו לסוגיה, מה בעצם תפקידנו. האם אנחנו אומרים
אישור כזה או לא. אם לא מאשרים, זה לא עניננו להציע הצעות
מה כן ייעשה. איננו מכתיבים לשר באיזו רוח אנחנו רוצים שיכתוב
את התקנות.

בסעיף 83(א) של התקנון נאמר: (מצטט).
לכאורה היה צריך להאמר שהועדה צריכה לתת אישורה או לשלול את
אישורה. אבל מה שהסעיף אומר בחיוב, אין הועדה רשאית להעמיד
להצבעה אלא היא נותנת רק המלצות. מסתבר שהמלצות אנחנו יכולים
להעמיד להצבעה.

א. ידין:

תקנה 83 מהתקנון איננה מתייחסת למקרים כאלה. אילו לא היה כתוב בחוק רואי חשבון שהתקנות טעונות אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט, היה סעיף 83 חל, הועדה יכולה הייתה לדון בנושא הזה. אבל מכיון שהרשות המוסמכת להתקין תקנות היה נשאר שר המשפטים היא לא יכולה להגיד ששר המשפטים צריך להתקין תקנות בנוסח תקנה א'. היא יכולה להגיד שדנו על עבודת רואי החשבון ואנחנו ממליצים שיהיו תקנות שגם יכללו דבר כזה. כאן אנחנו עומדים במסגרת אחרת. כאן החוק אומר ששר המשפטים לא יכול להתקין תקנות אלא אם כן קיבל אישור הועדה. הועדה יכולה להמליץ בפני שר המשפטים. אבל למעשה יש לה כאן מעמד הרבה יותר חזק. המלצות לפי תקנה 83, אם השר לא יקבל אותן, אז אולי אפשר לברר את זה במליאת הכנסת, אבל אין סנקציה ישירה, בשעה שכאן הועדה יכולה באופן תאורטי להכריח את שר המשפטים לקבל את המלצותיה, אחרת היא יכולה לומר שלא תיתן אישור. המציאות היא אחרת מאשר המצב הפורמלי. ועדות אחרות כבר מאשרות תקנות במשך זמן רב. הם דנים סעיף סעיף, ובסוף יש מסקנה. השר מקבל חלק והועדה מותרת על חלק, ובסוף מאשרים אותן. הועדה לא יכולה לשנות את התקנות. היא יכולה להחליט על סעיף אחד, למחוק או להוסיף, אבל היא לא יכולה להגיד לשר המשפטים שעליו לעשות כך וכך. שר המשפטים יגיע למצב שהועדה בסוף תיתן לו את האישור.

י. קורן:

אינני חסיה של פרשנות משפטית כרוח הדברים של פרופ' יהין. הסדר היחסי

בבית המחוקקים הוא כזה שתימצא דרך. אני מבין, כאשר אין הוראה של אישור, אנחנו יכולים להעיר, וזה לא מחייב את השר. אבל אם כתוב שהתקנות מעונות אישור הועדה, הועדה צריכה לדעת מה היא רוצה. לא הייתי רוצה לתת פרשנות פושרת כל כך לביטוי של אישור הועדה, שאם אנחנו נציע הצעה שהיא לא תתקבל, ההכרעה בידי השר. אם נכריע על משהו, והוא בשום אופן לא יקבל את זה, אז אנחנו יכולים לא לאשר את התקנות. כלפי הועדה אני רוצה שיהיה ברור שהאישור שלנו לא יכול להסתדר על פשרה, הוא צריך לבוא חזרה לועדה והיה דיון.

צדק פר טרלו באמרו שסעיף 3, אי-התלות זה אחד מעמודי התווך. רואה חשבון איזדאלי הוא זה שיכול לעמוד על אי-תלות. לפי דעתי יש פה פחד. מדוע לא הכנסתם שאי-תלות תלויה גם בקירבה משפחתית. רואה חשבון שיש לו קרבה משפחתית למבוקר, לא יכול להיות רואה חשבון של אותה החברה. אני מכיר מקרה כזה. צריכה להיות מסגרת מחייבת, של הדרג המצומצם, שרואה חשבון שיש לו קרבה משפחתית לדרג הזה, לא יוכל לפעול באותו מקום.

ג. האוזנר:

אני מקדם בברכה את עצם המאמץ לשים קץ ע"י מעשה חקיקה לתופעות שגרמו הרבה

עגמת נפש וקשיים במשק. כאן בולט הצד העקרוני והמאמץ לפתור ע"י תקנות אלה כמה מן התקלות שנתאלו. אבל אנחנו צריכים לתת דעתנו על כך, איך למעשה פועלת ראיית חשבון בחברה. יש לרואה חשבון בעיות, שאלות, הסתייגויות. הוא איננו ממהר להעלות אותם על הכתב. הוא חייב לברר לעצמו עם המנהל ועם הצוות, את הספקות שיש לו. תוך כדי המו"מ הזה, יש נסיון מצד ההנהלה לרכך ולהסביר את חומרת הערות והספקות. אמנם רואה החשבון איננו תלוי במנהלים, בחירתו היא ע"י האסיפה הכללית, ומקובל שהוא נאמנם של בעלי הפניות. בכל זאת, עצם המגע היום-יומי והרצון לשמור על היחסים התקינים, יוצר מסגרת של יחסים שרואה החשבון נענה מדי פעם בפעם למשאלות ובקשות לרכך את לשון ההסתייגויות. לכן, לפחות משני מפעלים, שיש צריך היה לצפות להסתייגויות חמורות מאד של רואה החשבון -

בענין "רסקו" ו"פויכטוונגרש" - לא היו הסתייגויות. ראינו גם את הדו"ח של ועדת הכספים בענין "ורד". אמנם שם היו הסתייגויות, אבל שם המנהלים לא נתנו דעתם על ההסתייגויות.

השאלה היא איך לסתום את הפרצות האלה, כמידה ואפשר. יש דברים שלא נוכל לסתום. צריך יהיה לסמוך על הרמה האתית של רואה החשבון. אבל כמידה וראיית הנולד שלנו מגעת, הייתי מציע למשרד המשפטים לחייב את רואה החשבון לדרוש כי דבריו יישמעו בפני מועצת המנהלים העומדת לאשר את הדו"ח, וכי יתנו הסברים מלאים להסתייגויות המנוסחות, לעתים, בלשון טכנית ולא תקייד ברורה למדי. זו תהיה חובת רואה החשבון שהוא יבקש להשמע ע"י מועצת המנהלים בכל מקרה שהוא חושב שצריך להביא לידיעתם הסבר מלא של ההסתייגויות, והוא חייב לבקש זאת בכל מקרה שהנסיבות דורשות זאת, שהוא יתן הסבר מלא להסתייגויות, שלא פעם הן מנוסחות בלשון דו-משמעית. לא תמיד אפשר לעמוד על חומרת המצב. רואה החשבון יכול לטעון שהוא כבר גילה לנוגעים בדבר את דעתו בפרומז, והמנהלים יגידו שלא הבינו את הרמז. את האפשרות הזאת הייתי רוצה להסיר. יופיע רואה החשבון ויתן הסברים מלאים להסתייגויות. לא רק במקרה של הסתייגות שלילית. אני מניח שזה יהיה קיצוני ביותר, אבל גם במקרים האחרים שהסתייגות היא עדיין כזאת שאפשר לחתום לא במסגרת תקנה 17 אלא במסגרת התקנות האחרות, לתת הסבר מלא גם על המנעות וגם על הסתייגות. מועצת המנהלים חייבת לאפשר לו זאת. כך אנחנו סוגרים את הפעגל של הסברת ההסתייגויות למנהלים.

אם חוק החברות יתקן כך שהמנהלים ישאו באחריות אישית מסוימת, כאן תהיה אפשרות לתבוע מהם אחריות אישית לאחר שרואה החשבון יסביר להם מה ככוונתו.

בדרך כלל מנהל מנסה להגיע לעמק השווה עם רואה החשבון. אם רואה החשבון חושש שלא ניתנו לו כל ההסברים הוא חייב לציין את זה. אם יש לו הסתייגות או המנעות, עליו להסביר אותה במועצת המנהלים ובאסיפה הכללית. לשון ההסתייגות היא, לעתים קרובות, דו משמעית. רצונך - אתה קורא בה הסתייגות חמורה; רצונך - דבר טכני. אני רוצה שכל הסתייגות החורגת מהסתייגות רגילה, צריך יהיה להסביר בפני מועצת המנהלים והאסיפה הכללית.

אנחנו חייבים לסגור את הפעגל גם מצד חוק החברות, כך שאם ההנהלה באיזו צורה שתיא מתנכלת לרואה החשבון אם ע"י הסתרתו של החומר מפניו ואם ע"י שידול בלתי סביר כלפיו, שהדברים האלה יהיו עבירות פליליות מצד כל המבצעים זאת.

הייתי מציע שתהיה רשות מרכזית, אם על יד הלשכה ואם על יד משרד המשפטים, שאליה יימסר העתק מכל דו"ח, והיא תוכל, על יסוד קריאה מקצועית של דו"חים, לקרוא לאסיפה של מועצת המנהלים ולאסיפה הכללית - על מנת להעמיד אותם על עובדות או שאלות המתעוררות מדו"חות. כלומר: שהמדינה תקבל על עצמה את חובת העיון. במקרים רבים זה עיון שגותי. אבל אם יש משהו שמעורר תשומת לב, שיהיה גוף שתהיה לו סמכות לפנות לרואה החשבון.

אני חושב שבמצאות שלנו אין כל רע בכך שהציבור יועמד על תקלות המסתמנות בחברות לפי דו"חים, ואם הדו"חים מזכירים קצת בלשון דו משמעית - שידעו על כך.

בענין "ורד" מסתבר שהמנהלים לא דנו בהסתייגויות של רואה החשבון. את זה צריך למנוע. בדרך כזאת נגיע למצב שבו רואה החשבון יהיה בלתי תלוי והלחצים שמנהלי חברות מפעילים עליהם, ינוטרלו ע"י המציאות המשפטית והעובדתית בנושא זה.

י.ה. קלינגהופר:

גם אני מברך על עבודת ההכנה הפעולה שנעשתה ע"י כל הגורמים שהשתתפו במלאכה הזאת. טוב שהדבר טעון עדיין אישור, ואני אסתפק בשלוש הערות.
1. יש בעיה של אי תלות רואה החשבון.
זה ענין פרובלמטי. המבוקר יכול להחליף את רואה החשבון הבלתי-תלוי באחר. מדברים אלה נובעת מגבלה מאד רצינית.

אם רואה החשבון יהיה יותר מדי בלתי תלוי, אז המבוקר יחליף אותו ברואה חשבון נוח לו יותר. על כן עלינו לראות גם את הצד הפציאותי. יחד עם זה, אי התלות במסגרת המגבלה, יש לה חשיבות חשובה שייקבע עקרון באופן סטטוטורי.
2. אינני בטוח אם לקביעת עקרון אי התלות יש כיסוי בחוק. אפשר להטיל ספק בדבר.

המכנת מוגדרת בסעיף 11(א). אינני יודע אם זו דרך פעולתו. אולי כדאי לשקול את הדבר שבתיקון הכא של חוק רואי החשבון, ייכלל התיקון החשוב הזה בחוק. יהיה לנו כיסוי בחוק.

הדבר השני זה אחריותו של רואה החשבון לעוזריו. בצדק נקבע כאן שרואה החשבון לא יכול לעשות את המלאכה באופן אישי. הוא בעזר ע"י עוזריו. נקבע שהוא מפקח על העבודה של עוזריו. האם אי אפשר לקבוע שהוא יהיה גם אחראי לפעולות המועסקים אצלו? אולי נוסף לפיקוח נוסף גם את האחריות?

בסעיף 21 מדובר על זכר מרחיק לכת. אנחנו רוצים להכביד. מתאום בא סעיף 21 בו מדובר על סטיות הכלל צריך להיות, מה שכתוב בתקנות. הסעיף הזה יחול רק במקרים נדירים, יוצאים מן הכלל. את זה צריך להבליט. צריך לסייג את היוצא מן הכלל, ולומר שהעדפת הסטייה על פני הכלל, זה משהו מחוייב הפציאות, ורק במקרה זה, זה אפשרי.

ר. ארזי:

אני מבקש לישיבה הבאה לקבל כמה דו"חות טיפוסיים של רואי חשבון.

האם אפשר לקבל סטטיסטיקה על כמה רשיונות שנשללו מרואי חשבון בשל איזה מקרים, ומה הסנקציות?

צ. טרלו:

התקנות האלה הוכנו בשעתו ע"י מר שר ותוקנו ושופצו ע"י היועץ המשפטי לממשלה והם הראויים לברכות שהושמעו כאן.

להדגשה של חה"כ האוזנר, עשינו דבר בלתי רגיל, כתבנו את זה בתקנה 18. את ההערות נביא לבדיקה ודיון.

ביחס להערות של חה"כ קלינגהופר, על אי-התלות של רואה החשבון, דבר זה מוסדר, באופן חלקי, בדרך זו, שיש סמכות לשר המשפטים לקבוע חובות אתיקה. הוא קבע בתקנות רואי חשבון "התנהגות שלא הולמת את כבוד המקצוע.....".

י.ה. קלינגהופר:

אף-על-פי-כן אני חושב שהעקרון ראוי שיהיה בחוק עצמו.

צ. טרלו:

להערות חה"כ קלינגהופר, לקבוע במפורש שרואה החשבון אחראי לפעולות עובדיו, אני מציע שתציע את זה לאנשי לשכת רואי החשבון שיבואו לוועדה...

המשך הדיון נדחה.

הישיבה נבעלה בשעה 10.00